

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.6.5.
COM(2019) 501 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Belgium 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Belgium 2019. évi stabilitási programját

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Belgium 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Belgium 2019. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) A Bizottság 2018. november 21-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2019. évi európai szemeszterét. Kellő figyelmet fordított az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérére. Az Európai Tanács 2019. március 21-én jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2018. november 21-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Belgiumot nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács 2019. március 21-én jóváhagyott. A Tanács 2019. április 9-én elfogadta az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást (a továbbiakban: az euróövezetre vonatkozó ajánlás).
- (2) Mivel Belgium pénzneme az euró, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Belgiumnak gondoskodnia kell arról, hogy

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euróövezetre vonatkozó ajánlást, melyet az alábbi 1–3. ajánlás tükröz.

- (3) A Belgiumra vonatkozó 2019. évi országjelentést² 2019. február 27-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2018. július 13-án elfogadott országspecifikus ajánlások és az előző években Belgiumnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Belgium által elért eredményeket.
- (4) Belgium 2019. április 26-án benyújtotta a 2019. évi nemzeti reformprogramját és a 2019. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (5) A 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó európai strukturális és beruházási alapok programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést.⁴
- (6) Belgium jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenció ágához és az adósságszabály hatálya alá tartozik. A 2019. évi stabilitási program szerint a kormány az államháztartási egyenleget a GDP 0,7 %-ának megfelelő 2018-as hiányról 2022-re a GDP 0,0 %-ára tervezi javítani. Az újraszámított strukturális egyenleg⁵ alapján a középtávú költségvetési célt – a strukturális értelemben kiegyensúlyozott költségvetési pozíciót – nem tervezik elérni a 2019. évi stabilitási program időszakában. Miután 2014-ben a GDP csaknem 107 %-ának megfelelő értéken tetőzött, majd 2018-ban a GDP 102 %-ára csökkent, a GDP-arányos államadósság a 2019. évi stabilitási program szerint 2022-re várhatóan 94 %-ra csökken. Az említett költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Ugyanakkor 2020-tól kezdődően a tervezett hiánycélok eléréséhez szükséges intézkedések nincsenek kidolgozva, ami a Bizottság 2019. tavaszi – változatlan politikát feltételező – előrejelzése szerint hozzájárul a strukturális egyenleg 2020-ra előre jelzett romlásához.
- (7) A Bizottság 2019. június 5-én az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki, mivel Belgium 2018-ban nem felelt meg az adósságszabálynak. A jelentés az összes érdemleges tényező értékelését követően arra a következtetésre

² SWD(2019) 1000 final.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

⁴ COM(2014) 494 final.

⁵ A Bizottság által a közös módszertannak megfelelően újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

jutott, hogy az elemzés alapján nem mondható ki teljes bizonyossággal, hogy a Szerződésben és az 1467/1997/EK rendeletben meghatározott adósságkritérium teljesül-e vagy sem.

- (8) Belgium a 2019. évi stabilitási programjában megerősíti a 2019. évi költségvetés-tervezésében foglalt azon kérését, hogy az Ecofin Tanács által 2016 februárjában jóváhagyott, „a Stabilitási és Növekedési Paktum által biztosított rugalmasságról szóló közös álláspontnak” megfelelően igénybe vehesse a prevenció ág keretében biztosított rugalmasságot. Belgium a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való, a GDP 0,5 %-ának megfelelő átmeneti eltérésre kért engedélyt, figyelemmel az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságára pozitív hatást gyakorló jelentős strukturális reformok megvalósítására. A strukturális reformok a nyugdíjreformra, az „adóátcsoportosításra”, a társasági adó reformjára, a munkaerőpiaci reformra, valamint a közigazgatás reformjára vonatkoznak. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése megerősíti, hogy Belgium 2019-ben tiszteletben tartja a minimális referenciaértéket, biztonsági tartalékot nyújtva a GDP 3 %-ában meghatározott deficithatár tekintetében. Mostanra minden intézkedés tekintetében befejeződött a jogalkotási folyamat, a közigazgatási reform kivételével. Az intézkedések – különösen az adóátcsoportosítás és a társaságiadó-reform – jellege miatt még mindig vannak bizonytalanságok a rövid távú, és elsősorban a költségvetésre gyakorolt hatásaikat illetően, amelyek rontották a költségvetési pozíciót. Mindazonáltal az intézkedések javították a gazdaság növekedési potenciálját, csökkentették a munkanélküliségi rátát és a makrogazdasági egyensúlyhiány kockázatait, ezáltal közép- és hosszútávon pozitív hatást gyakorolnak az államadósság fenntarthatóságára. Ennek alapján a jelenlegi értékelés szerint Belgium megfelel a 2019-re vonatkozóan kért, GDP-arányosan 0,5 %-os átmeneti eltérés feltételeinek, feltéve, hogy megfelelően végrehajtja a megállapodás szerinti reformokat, amit az európai szemeszter keretében ellenőrizni fognak.
- (9) A Tanács 2018. július 13-i ajánlása szerint Belgiumnak biztosítania kell, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája 2019-ben ne haladja meg az 1,8 %-ot, ami a GDP 0,6 %-ának megfelelő éves strukturális kiigazításnak felel meg. Mivel Belgium megfelel a strukturális reformokra vonatkozó rendelkezés értelmében a kért, GDP-arányosan 0,5 %-os átmeneti eltérés feltételeinek, a 2019-re előírt strukturális kiigazítás a GDP 0,1 %-ára csökkenthető, ami megfelel annak, hogy 2019-ben a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája legfeljebb 2,8 %-os. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése alapján a 2018. és 2019. évet együttesen vizsgálva fennáll a középtávú költségvetési cél teljesítéséhez szükséges kiigazítási pályától való jelentős eltérés kockázata.
- (10) 2020-ban, tekintettel Belgium 60 % feletti GDP-arányos államadósságára és a 0,1 %-os előrevetített kibocsátási résre, a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája nem haladhatja meg az 1,6 %-ot, összhangban a Stabilitási és Növekedési Paktum keretében közösen elfogadott kiigazítási követelménymátrixból eredő, a GDP 0,6 %-ának megfelelő strukturális kiigazítással. Változatlan szakpolitikát feltételezve a Bizottság 2019. évi tavaszi előrejelzése alapján fennáll a kockázata annak, hogy 2020-ban Belgium jelentősen eltér ettől a követelménytől. Az előrejelzés szerint Belgium várhatóan 2019-ben és 2020-ban sem fog megfelelni az adósság szabálynak. A Tanács összességében úgy véli, hogy 2019-től kezdődően meg kell tenni a szükséges intézkedéseket a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek való megfelelés biztosítása érdekében. Fontos lenne a többletbevételeket az adósságráta további csökkentésére használni. Belgium

államháztartásának közép- és hosszú távú fenntarthatósága továbbra is veszélyben van a magas GDP-arányos államadósság és az elöregedéssel kapcsolatos – különösen a nyugdíjakkal és a tartós ápolás-gondozással összefüggő – költségek előre jelzett növekedése miatt. 2015-ben nyugdíjreform-csomagot fogadtak el, ami a törvényben előírt nyugdíjkorhatár 65 évről 66 évre történő emelését eredményezte 2025-től, és 67 évre 2030-tól. Szigorították továbbá a korengedményes nyugdíjba vonulásnak az életkorra és a szolgálati időre vonatkozó feltételeit. Mindazonáltal a nyugdíjakra fordított közkiadások 2070-re még így is a GDP 2,9 százalékpontjával fognak nőni, főként a következő két évtizedben. Több nagy létszámú köztisztviselői csoport korengedményes nyugdíjba vonulási feltételei továbbá még mindig kedvezőbbek, mint a szokásos feltételek. A tartós ápolás-gondozásra fordított közkiadások az előrejelzések szerint a GDP 1,7 százalékpontjával nőnek 2070-re, ami a már jelenleg is az Unión belül az egyik legmagasabb szintről kiindulva átlag feletti növekedést jelent. A tartós ápolás-gondozás szervezeti széttöredezettsége, amiben jelenleg a kompetenciák a különböző igazgatási szinteken elosztva jelennek meg, kihívást jelent a kiadások hatékonyságának bizonyos szempontjaiból, ezért a felelősségi körök közelmúltbeli átruházásának nettó hatása még nem egyértelmű. Az irányítás megerősítése elősegítené a szándékolt hatékonyságnövekedés elérését. Néhány területen optimalizálni lehetne az ápolási szolgáltatások összetételét a tartós ápolás-gondozási rendszer költséghatékonyságának növelése érdekében.

- (11) A közberuházások ösztönzése érdekében a közkiadások összetétele és hatékonysága tovább javítható. A közelmúltbeli csökkenés ellenére Belgiumban a GDP arányában mért összkiadás továbbra is az egyik legmagasabb az euróövezetben. A közkiadások magas szintje arra utal, hogy van még tere a fokozottabban kiadási alapú költségvetési kiigazításnak. Tekintettel a közkiadások magas szintjére, bizonyos szakpolitikák eredménye és egyes közszolgáltatások minősége költséghatékonysági kérdéseket vet fel. A kiadások felülvizsgálata és a szakpolitikák értékelése hozzájárulhatnak ahhoz, hogy Belgium prioritásként kezelje és javítsa a közkiadások hatékonyságát. A kiadások felülvizsgálata továbbá felhasználható az üzleti kutatás-fejlesztés területén nyújtott közvetett állami támogatás hatékonyságának – ami a GDP százalékában kifejezve az Európai Unión belül az egyik legmagasabb, és tavaly tovább emelkedett – értékelésére. A közelmúltban a szövetségi és a regionális hatóságok érdeklődésüket fejezték ki aziránt, hogy a kiadások felülvizsgálatát integrálják a költségvetési mechanizmusaikba.
- (12) Az egyes szervezetek közötti költségvetési koordináció jelenleg nem elég rugalmas ahhoz, hogy ösztönözze a nagyszabású projektekbe történő közberuházásokat. A költségvetés hatékony koordinációja alapvető fontosságú egy olyan szövetségi berendezkedésű tagállamban, mint Belgium, ahol a kiadásokkal kapcsolatos döntések jelentős részét szubnacionális kormányzatok hatáskörébe utalták. A 2013-ban aláírt együttműködési megállapodás ellenére még mindig nincs formális megállapodás valamennyi kormányzati szinten az éves célokról, ami megnehezíti a költségvetési koordinációt. A korábbi stabilitási programok gyakorlatával ellentétben, amikor az összehangolásért felelős bizottság „tudomásul vette” a költségvetési pályát, valamennyi kormányzati szinten jóváhagyták a 2018. évi stabilitási programban bemutatott költségvetési pályát és támogatták a költségvetési célok 2020-ra történő elérését. Noha ez a jóváhagyás növelte a stabilitási programban bemutatott pálya hitelességét, a kormányzat egyes szintjein nem született hivatalos megállapodás az elérendő éves költségvetési célokról. A kormányzat egyes szintjein az elérendő éves költségvetési célokról való megállapodás hiánya alááshatja a középtávú költségvetési cél felé mutató, a stabilitási programban bemutatott pálya életképességét. Emellett ez

megakadályozza, hogy a Pénzügyi Államtanácsnak az állami szektor hiteligényével foglalkozó szekciója hatékonyan ellenőrizze e célok teljesítését. A 2019. évi stabilitási program csupán indikatív általános és közbenső költségvetési célokat tartalmazott, mivel 2019. május 26-án szövetségi szinten, valamint a régiók és közösségek szintjén választásokat rendeztek.

- (13) A közelmúltbeli gazdasági növekedés a munkahelyek számának növekedését eredményezte, és a foglalkoztatottság az elmúlt tíz évet tekintve a legmagasabb szintre emelkedett. Mindazonáltal az inaktivitásból vagy a munkanélküliségből a foglalkoztatásba való átmenet továbbra is alacsony, és Belgium nem halad afelé, hogy elérje az Európa 2020 stratégiában meghatározott 73,2 %-os foglalkoztatási célkitűzését. Továbbra is jelentős regionális különbségek tapasztalhatók a munkaerőpiacon. Brüsszelben az ifjúsági munkanélküliség jelentősen meghaladja az uniós átlagot. Az alacsony képzettségűek, a migráns háttérrel rendelkezők, az idősebb munkavállalók és a fogyatékkal élő munkavállalók munkaerőpiaci részvétele alacsony, ami arra utal, hogy mind strukturális, mind csoportspecifikus tényezők akadályozzák a munkaerőpiaci integrációjukat, miközben a meglévő aktivizálási intézkedések nem egyformán hatékonyak az összes népességcsoportban. Az idősebb (55-64 éves) munkavállalók foglalkoztatási rátája az uniós átlag alatt marad, és az uniós átlagtól mért eltérés a 60 év felettiek körében tovább növekszik. A migráns háttérrel rendelkezők, különösen az ehhez a csoporthoz tartozó nők körében továbbra is magasabb munkanélküliség, alacsonyabb aktivitási ráta, magasabb dolgozói szegénység és túlképesítés tapasztalható. Bár történt néhány intézkedés az újonnan érkezők integrációjának elősegítése és a megkülönböztetés leküzdése érdekében, továbbra is hiányzik a koordinált megközelítés a migráns háttérrel rendelkező személyeket érintő kihívások kezelésében. Az alacsony munkaerőpiaci részvétel leküzdése érdekében intézkedéseket hoztak a „munkaügyi megállapodás” elnevezésű reform részeként, de ezek hatását még értékelni szükséges.
- (14) A munkavállalás ellen ható fontos pénzügyi tényezők továbbra is fennállnak. Bár az adóátcsoportosítás csökkentette a munkát terhelő adókat, annak szintje átlagosan magas maradt minden kereső tekintetében, a nagyon alacsony keresetűek (az átlagbér ötven százalékát keresők) kivételével. Belgium továbbra is az egyetlen olyan uniós tagállam, ahol az álláskeresési járadékok időben nem korlátozottak, bár fokozatosan csökkennek. A betegbiztosítási és rokkantnyugdíj rendszerek kedvezményezettjei, valamint a második keresők teljes munkaidős munkavállalása ellen ható pénzügyi tényezők fennállnak. Különösen az egyedülálló szülők (és kisebb mértékben a gyermekes szülőpárok) esetében gyengék a pénzügyi ösztönzők a (teljes munkaidős) munkavállalásra, a költségek és a juttatások visszavonása miatt. Koordinációs problémák merülhetnek fel továbbá a szociális védelemre vonatkozó felelősségi körök szövetségi, regionális és helyi szintek közötti megoszlásának okán. A szociális ellátórendszer nem terjed ki minden munkavállalóra, és néhányan nem részesülnek szociális védelemben.
- (15) Az oktatási teljesítmény hanyatlása és az oktatási rendszerben fennálló jelentős különbségek továbbra is aggodalomra adnak okot. Azon fiatalok százalékos aránya, akik nem sajátítják el az alapkészségeket, javítható, különösen a francia közösségben, ahol az arány az OECD-átlag felett van. Nagy különbségek vannak a társadalmi-gazdasági és a migráns háttér miatt az oktatási eredményekben. A tanároknak nagyobb támogatásra van szükségük a sokféleség kezeléséhez és továbbra is szükség van a tanárok folyamatos szakmai továbbképzésére. Az oktatási eredmények javítását és az egyenlőtlenségek kezelését célzó reformokat fel kell gyorsítani a tudásintenzív,

fenntartható és inkluzív növekedés és társadalmi befogadás előmozdítása érdekében. Jól halad a „kiválósági paktum” végrehajtása, ami a Belgiumi Francia Közösségnek az alapkészségek, a hatékonyság, az irányítás javítását, és az egyenlőtlenségek kezelését célzó kiemelt iskolai reformprogramja. A tanárok munkájának szervezéséről, a közös alaptantervről, az iskolaigazgatók jogállásáról és az újonnan érkezett tanulók számára a francia nyelvi ismeretek megerősítéséről szóló rendeleteket fogadtak el, amelyek 2020. szeptemberétől lesznek alkalmazandók. A flamand közösség a középfokú oktatás terén a 2019/2020-as tanévtől vezet be reformokat, de a tanulók korai szelekciója továbbra is aggodalomra ad okot. E reformok és intézkedések hatása függ azok eredményes végrehajtásától és nyomon követésétől is. A szövetségi parlament továbbá hatról öt éves korra csökkentette a tankötelezettség alsó korhatárát. Tekintettel az oktatásra fordított költségek már így is magas szintjére, olyan reformok végrehajtására lesz szükség, amelyek a rendszer hatékonyságának és eredményességének növelésére, és a jövőorientált és munkaerőpiaci szempontból releváns készségek biztosítására helyezik a hangsúlyt.

- (16) A strukturális munkaerőhiány és az alacsony szintű foglalkoztatási mobilitás gátolja a munkahelyteremtést és a termelékenység növekedését. Annak ellenére, hogy számos regionális és szövetségi intézkedést hoztak a szakemberhiány kezelésére és munkaerőpiaci aktivitás növelésére, többek között a „munkaügyi megállapodás” részeként, több ágazatban is tapasztalható munkaerőhiány, különösen az információs és kommunikációs technológiák, az építőipar és az egészségügy területén. Az építőipar növekedését a szakember- és munkaerőhiány akadályozza. Néhány ágazatban nagy szükség van a munkaerő át- és továbbképzésére. Kevés felnőtt vesz részt oktatásban és képzésben, és alacsony a foglalkoztatási mobilitás is. A nemzeti reformprogram szerint a nyelvi készségek gyenge színvonala fontos kérdés, különösen Brüsszelben, ahol az állásajánlatok mintegy 50 %-ánál mind a francia, mind a holland nyelv ismerete elvárt. A felsőoktatásban való részvételi arány magas, de túl kevés a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) terén diplomával rendelkezők száma. 2016-ban Belgium a 26. helyen állt az EU-ban a TTMM terén felsőfokú végzettséggel rendelkezők számát tekintve, és alacsony az aránya az új belépőknek is a kapcsolódó felsőoktatási területeken, különösen a nők körében. A „2012-2020-as időszakra szóló TTMM cselekvési terv” általános végrehajtása Flandriában előrehaladást mutat, de a TTMM területén középfokú végzettséggel rendelkezők száma 2010 óta stagnál a műszaki és a szakképző iskolai vonalon. A Belgiumi Francia Közösség nem rendelkezik TTMM szakpolitikai stratégiával, és a közelmúltban az iskolákra vonatkozóan elfogadott „digitális oktatási stratégia” végrehajtása is még várat magára. A természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén vállalkozói ismeretekkel rendelkező szakemberek hiánya visszafogja az induló innovatív vállalkozások fejlődését. A digitális készségek általános szintje jó, de nem javul. A nemzeti reformprogram kiemeli a régiók közötti munkavállalói mobilitás érdekében Flandria és Vallónia között megkötött megállapodást.
- (17) A kutatás-fejlesztés néhány iparágra koncentrálódik, és az innovációk nem eléggé terjednek a gazdaság egyéb területein, ami végső soron a termelékenység növekedését gátolja. Úgy tűnik, az állami kutatások Flandriát kivéve az uniós átlag alatt vannak a régiókban és közösségekben. A kutatás-fejlesztés és innováció területén szintén fennállnak regionális és szubregionális egyenlőtlenségek. A stratégiai beruházásokról szóló nemzeti paktum a digitalizáció megerősítését Belgium termelékenységének és innovációs kapacitásának fellendítéséhez vezető ígéretes pályaként határozza meg. Ez a digitális infrastruktúrákba történő beruházást, többek között az 5G-hálózatok sikeres

kiépítéséhez szükséges hatékony lépéseket, humán tőkét és vállalkozói készségeket, valamint a digitális technológia gyorsabb elterjedését igényli, különösen azon vállalkozások esetében, amelyek mindeddig lemaradtak ezeken a területeken.

- (18) A közúti infrastruktúra minősége a közberuházások évekig tartó alacsony szintje miatt romlik. A kiterjedt és sűrű hálózat fenntartása ugyanakkor nem tűnik költséghatékonnak a régiók és helyi hatóságok számára. A belgiumi utak az Unió legzsúfoltabbjai közé tartoznak. A vasúti infrastruktúra sűrű és jó minőségű, de kiteljesítése és korszerűsítése továbbra is kihívást jelent, és különösen Brüsszel körül valamint Antwerpen és Zeebrugge kikötőinek megközelítésénél torlódások vannak. Jelentős beruházásokat terveznek az elővárosi vasúti infrastruktúra és jelzőberendezések területén, amelyeket azonban főként a régiók közti költségvetési elosztási szabályok akadályoznak. Emellett a versenyt és a beruházást torzító ösztönzők és akadályok korlátozzák az alternatív közösségi és karbonszegény közlekedési szolgáltatások kínálatát és keresletét a belföldi vasúti személyszállítási szolgáltatások és a távolsági autóbusz-szolgáltatások terén. A növekvő torlódásokat részben a személyautók számának folyamatos emelkedése okozza, ami a díjmentesen használható utaknak, a cégautókkal kapcsolatos adókedvezményeknek és az alacsony környezetvédelmi adónak köszönhető. Az ingatlanvagyon terhelő átruházási adók magas szintje és a céges autók rendszere negatívan befolyásolja a mobilitást. A vasúti szolgáltatások minősége romlott, és a városi és városi-vidéki tömegközlekedési ellátásban van még javítanivaló, különösen Vallóniában, ahol a munkába állás az álláskereső számára jelentős akadályt képez. A nemzeti reformprogram szerint minden régióban fontos beruházások és reformok zajlanak, miközben szövetségi szinten és a régiókkal együttműködésben folyamatban van a Brüsszel körüli elővárosi vasúthálózat kiépítése. Belgium törvényt fogadott el a belföldi vasúti szolgáltatások piacának megnyitásáról, de a közvetlenül odaítélt szerződéssel közszolgáltatási kötelezettség keretében nyújtott személyszállítás részesedése továbbra is nagyon magas. Az autóbusz-üzemeltető magánvállalkozások nem üzemeltethetnek távolsági buszjáratokat. A taxizásra vonatkozó szabályozás a helyi önkormányzatoknál más és más. Noha a régiók kidolgozták saját mobilitási terveiket, az összetett koordináció megakadályozza a mobilitásra vonatkozó – Belgiumon belüli és lehetőség szerint a határ menti városokkal és régiókkal együttes – konzisztens jövőkép kialakítását. A vasúti szabályozó szabályozói tevékenységének köre tovább bővíthető.
- (19) Jelentős beruházási igények merülnek fel az energetikai átállás támogatására. Az energianormák bevezetése előtti időből származó régi épületállomány felújítása elő fogja segíteni a 2020-as és 2030-as kibocsátáscsökkentési célértékek teljesítését. Az alternatív üzemanyagok elterjedése meglehetősen lassan történik. Jelentős beruházásra van szükség a villamosenergia-termelés, a rendszerösszekötő kapacitás, az intelligens energiahálózatokban történő tárolás és az energiahatékonyság terén.
- (20) A kormányzati erőfeszítések ellenére a vállalkozások szabályozási és adminisztratív terhei továbbra is súlyosak a vállalkozói létre nézve. Az induló innovatív vállalkozások és a kisvállalkozások esetében az adóteher csökkent, de a pénzügyi befektetések esetében komplex maradt. Belgium megreformálta a társasági jogi kódexét, amely során csökkentette a társasági jogi formák számát, megkönnyítette az elektronikus jogi kommunikációt, lecsökkentette a minimális tőkekövetelményeket, és a nemzeti reformprogram szerint megreformálta a fizetéseképtelenségi törvényt, kiterjesztve annak hatályát a szabadfoglalkozásúakra is. Azonban ezen erőfeszítések ellenére nagy késedelmek tapasztalhatók az építési engedélyezési eljárásokban, költséges az ingatlanok nyilvántartásba vétele, és hosszadalmasak a bírósági eljárások.

A közigazgatási igazságszolgáltatás az erőforrások hiánya és a hosszadalmas eljárások miatt kihívásokkal néz szembe, amik jelentős késedelmeket okoznak, különösen az építési engedélyek kiadása, de a közbeszerzési eljárások esetén is. Ezen túlmenően az éghajlat-, az energia-, a digitális és a közlekedési politika terén összetett és nem minden esetben hatékony a koordináció. A vámhatóságok és a piacfelügyeleti hatóságok közötti együttműködés elmarad az optimális szinttől, ami növeli annak kockázatát, hogy nem megfelelő áruk jutnak az Unióba a belga határokon keresztül. A hatásvizsgálatot jobban lehetne integrálni a szakpolitikai döntéshozatali folyamatba. A vállalkozások számára nyújtott digitális közszolgáltatások minősége alacsony. Az igazságszolgáltatási rendszer digitalizációjának hiánya továbbra is komoly kihívást jelent, legfőképpen az adatgyűjtés tekintetében. Az igazságügy digitalizációja fontos feltétele az igazságszolgáltatási rendszer minőségének további javításának, például az üzleti folyamatok modernizálásának, valamint a bíróságok emberi és pénzügyi erőforrásaival való jobb gazdálkodásnak.

- (21) Több üzleti szolgáltatásnál a versenyt és a beruházást érintő korlátozások akadályozzák a növekedést és a termelékenységet. A piacra lépő új szolgáltatók aránya jelentősen alulmúlja az uniós átlagot, miközben a profitráták meghaladják az uniós átlagot. A Bizottság korlátozottsági mutatója szerint Belgiumban a könyvelőkre, adótanácsadókra, építészetre és ingatlanügynökökre vonatkozó keretszabályozás jelentősen korlátozóbb jellegű, mint az Unióban általában. Egy közelmúltban elfogadott törvény szigorúbb előírásokat vezetett be a szabadalmi ügyvivők vonatkozásában. A Szövetségi Tervezési Iroda becslése szerint a jogi, számviteli és építészeti szolgáltatások esetében a szabályozásból eredő terhek ambiciózus csökkentése növelné a munkatermelékenységet. Az ingatlanügyletekre vonatkozóan jogszabályban rögzített közjegyzői díjak jelentősek, tovább növelve a nyilvántartásba vételhez kapcsolódó adókat. A régiók egyenlőtlenül reformálták meg a kézműves és kisiparos szakmákra vonatkozó szabályokat. A kiskereskedelmi ágazat továbbra is működési korlátozásokkal szembesül, amelyek akadályozzák termelékenységet és a beruházások ellen hatnak. A nagy alapterületű élelmiszer áruházak ágazatában a verseny az optimális szint alatt van, főként a nagymértékű koncentráció és az alacsony belépési és kilépési dinamika miatt. A kiskereskedelem-korlátozottsági mutató szerint a kiskereskedők működési környezetét tekintve Belgium a hatodik legkorlátozóbb tagállam. A nemzeti reformprogram kiemeli a kiskereskedelmi egységek létrehozásának megkönnyítését célzó közelmúltbeli brüsszeli reformokat. A távközlési piacot a nagymértékű koncentráció jellemzi (amit a közelmúltbeli felvásárlások tovább fokoztak), és a gyenge verseny. Ezt a helyhez kötött szolgáltatások hasonló országokéhoz képest viszonylag magas árai is szemléltetik. A vezetékes hálózatok esetében a kiskereskedelmi piacot az inkumbens szolgáltatókból és a kábelhálózat-üzemeltetőkből álló, földrajzilag meghatározott duopóliumok jellemzik. Ez akadályokat képezhet néhány szolgáltató esetében az olyan kombinált szolgáltatáscsomagok nyújtásában, amelyek vezetékes és mobil szolgáltatást tartalmaznak. A nemzeti reformprogram kiemeli, hogy elfogadásra került a gazdasági törvény reformja, ami javítja a versenyjogi megfelelést és az eljárások hatékonyabbá tételével a belga versenyhatóság működését, továbbá csökkenti a Cour des Marchés/Marktenhof előtti további jogviták kockázatát. A belga versenyhatóság más tagállamok versenyhatóságaihoz képest korlátozott forrásokkal rendelkezik.
- (22) A 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó uniós alapok programozása hozzájárulhat az ajánlásokban azonosított egyes hiányosságok kezeléséhez, különösen az

országjelentés⁶ D. mellékletében ismertetett területeken. Ez lehetővé tenné Belgium számára, hogy az azonosított ágazatok tekintetében a lehető leghatékányabban használja fel az említett alapokat, a regionális különbségeket is figyelembe véve.

- (23) A 2019. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a belga gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2019. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2019. évi stabilitási programot és a 2019. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Belgiumnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak ezek Belgium fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája vonatkozásában képviselt jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintettel arra az igényre, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szintű szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (24) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi stabilitási programot, és véleményét⁷ különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.

AJÁNLJA, hogy Belgium 2019-ben és 2020-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Biztosítsa, hogy a nettó elsődleges államháztartási kiadások nominális növekedési rátája 2020-ban ne haladja meg az 1,6 %-ot, ami a GDP 0,6 %-ának megfelelő éves strukturális kiigazításnak felel meg. A többletbevételeket használja fel az államadósság-ráta csökkentésére. Folytassa a reformokat annak érdekében, hogy biztosítsa a tartós ápolás-gondozás és a nyugdíjrendszer költségvetési fenntarthatóságát, többek között a munkaerőpiacról történő korai kilépési lehetőségek korlátozásával. A közberuházások ösztönzése érdekében, különösen a kiadások felülvizsgálata révén, javítsa a közkiadások hatékonyságát és összetételét, valamint a fiskális politikák összehangolását valamennyi kormányzati szint között.
2. Szüntesse meg a munkavállalási hajlandóságot hátráltató tényezőket és javítsa az aktív munkaerőpiaci intézkedések hatékonyságát, különösen az alacsony képzettségűek, az idősebb munkavállalók és a migráns háttérrel rendelkezők esetében. Javítsa az oktatási és képzési rendszerek teljesítményét és befogadó jellegét, valamint kezelje a strukturális munkaerőhiányt.
3. Állítsa a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika középpontjába a fenntartható közlekedést – többek között a vasúti infrastruktúra modernizálását –, az alacsony szén-dioxid-kibocsátásra való átállást és az energetikai átmenetet, valamint a kutatást és az innovációt, különösen a digitalizációt, a regionális különbségeket is figyelembe véve. A közösségi és alacsony kibocsátású közlekedés keresletének és kínálatának növelése érdekében az ösztönzők megerősítésével és a korlátozások megszüntetésével kezelje a súlyosbodó mobilitási kihívásokat.
4. A vállalkozói készség ösztönzése és a szolgáltatások – különösen a telekommunikáció, kiskereskedelem és szakmai szolgáltatások – terén a verseny korlátainak megszüntetése érdekében csökkentse a szabályozási és adminisztratív terheket.

⁶ SWD(2019) 1000 final.

⁷ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*